

Interní protikorupční program
Okresního soudu v Ústí nad Orlicí

Aktualizované znění k 30. 6. 2022

OBSAH:

A. Úvod.....	3
B. Interní protikorupční program Okresního soudu v Ústí nad Orlicí...4	
1. VYTVÁŘENÍ A POSILOVÁNÍ PROTIKORUPČNÍHO KLIMATU.....	4
1.1. Propagace protikorupčního postoje vedoucími pracovníky.....	4
1.2. Etický kodex.....	4
1.3. Vzdělávání zaměstnanců.....	4
1.4. Systém pro oznámení podezření na korupci.....	5
1.5. Ochrana oznamovatelů.....	5
2. TRANSPARENTNOST.....	5
2.1. Zveřejňování informací o veřejných prostředcích.....	5
2.2. Zveřejňování informací o systému rozhodování.....	6
3. ŘÍZENÍ KORUPČNÍCH RIZIK.....	6
3.1. Hodnocení korupčních rizik.....	6
3.2. Monitoring kontrolních mechanismů odhalujících korupci.....	7
3.3. Prošetřování rizikových oblastí.....	7
4. POSTUPY PŘI PODEZŘENÍ NA KORUPCI.....	8
4.1. Postupy při prošetřování podezření na korupci.....	8
4.2. Následná opatření.....	8
5. VYHODNOCOVÁNÍ INTERNÍHO PROTIKORUPČNÍHO PROGRAMU..	8
5.1. Shromáždění údajů a vyhodnocení interního protikorupčního programu jednotlivými organizačními celky.....	8
5.2. Zprávy o interním protikorupčním programu.....	9
5.3. Aktualizace interního protikorupčního programu.....	9
C. Závěr.....	9
Příloha č. 1 – Katalog korupčních rizik	10

A. Úvod

Interní protikorupční program Okresního soudu v Ústí nad Orlicí (dále „IPP“) je dokument vycházející ze Strategie vlády v boji s korupcí na období let 2015 a 2017, z Rámcového resortního protikorupčního programu a Instrukce Ministerstva spravedlnosti ČR ze dne 16. 3. 2016, č.j. 13/2015-OK-OFK/94.

Cílem IPP je vytvořit u Okresního soudu v Ústí nad Orlicí prostředí odmítající korupci, vhodnými průběžně přijímanými opatřeními toto prostředí posilovat, zejména osvětou, posilováním morální integrity soudců a zaměstnanců a aktivní propagací etických zásad, např. v rámci vzdělávání soudců a zaměstnanců, propagací protikorupčního postoje vedoucími pracovníky a naplňováním Etického kodexu zaměstnance. Nedílnou součástí podpory protikorupčního prostředí je nastavení systému pro oznámení podezření na korupci a ochrana oznamovatelů.

Z hlediska společenské škodlivosti lze korupci definovat jako zneužívání veřejných prostředků k dosažení vlastních individuálních či skupinových zájmů, které je spojeno s porušením principu nestrannosti při rozhodování, jakož i zneužití svého postavení k obohacení sebe nebo jiného v soukromé sféře. Motivem je získání neoprávněného zvýhodnění pro sebe nebo jiného, na které není nárok. Pojem korupce nelze zužovat pouze na přímé úplatkářství, dalšími formami korupce jsou rovněž klientelismus, propojující politiky s podnikatelskou sférou poskytováním vzájemných výhod, a nepotismus, spočívající v preferování příbuzných a známých při obsazování nejrůznějších funkcí, mnohdy oproti lépe kvalifikovaným kandidátům.

Výzkumy jednoznačně potvrzují, že přes všechny individuální a skupinové iniciativy je to stát a jeho politická reprezentace, kdo musí iniciovat skutečná opatření proti korupci a musí o jejich potřebě a účelnosti přesvědčit občany.

Protikorupční politika musí brát v úvahu komplexní charakter korupce jako společenského jevu, zejména nelze korupci jednostranně zužovat na trestné činy úplatkářství.

V každém případě je třeba mít neustále na zřeteli, že korupční jednání není pouze jednání v rozporu s morálkou, ale jedná se o trestný čin, tedy jednání v rozporu se zákonem.

IPP by měl sloužit k včasnému rozpoznání korupčních rizik, objektivně existujících či subjektivně předpokládaných v procesech, probíhajících v rámci veškeré činnosti Okresního soudu v Ústí nad Orlicí. Současně by měl obsahovat preventivní opatření, eliminující tato korupční rizika již v zárodku. Nástrojem pro řízení rizik a jejich minimalizaci je mapa rizik, obecných a především korupčních rizik, která tvoří přílohu IPP. Důležitým prvkem je významnost rizika. Ke zvládnutí rizik s vyšší mírou významnosti a vyšší pravděpodobností výskytu je třeba nastavit kontrolní mechanismy a zaměřit prověřkovou činnost. U rizik s menší mírou pravděpodobnosti výskytu klást důraz na dodržování Etického kodexu, vzdělávání soudců a zaměstnanců, výběr zaměstnanců, nastavení systému pro oznamování korupce.

Hlavním cílem řízení korupčních rizik je ochránit majetek státu a minimalizovat škody. Aktivním řízením korupčních rizik by IPP měl vnášet do řídicího systému takové prvky, které již svým charakterem brání vzniku možného korupčního prostředí nebo možnosti nepřímého zvýhodňování. K tomu by měla napomáhat funkčnost kontrolních mechanismů v těchto oblastech, pravidelné hodnocení korupčních rizik a prověřování rizikových oblastí.

B. Interní protikorupční program Okresního soudu v Ústí nad Orlicí

1. VYTVÁŘENÍ A POSILOVÁNÍ PROTIKORUPČNÍHO KLIMATU

Cíl: Snižovat motivaci soudců a zaměstnanců ke korupci a zvyšovat pravděpodobnost jejího odhalení.

1.1. Propagace protikorupčního postoje vedoucími pracovníky

Každý z vedoucích zaměstnanců je povinen prosazovat protikorupční postoj. Tím se rozumí vedle vlastní bezúhonnosti zejména dodržovat právní předpisy a vnitřní předpisy okresního soudu. Zaměstnancům je zdůrazňován význam ochrany majetku státu, důležitost existence a dodržování etických zásad při výkonu práce, propagace jednání odmítajícího korupci a prošetřování podezření z výskytu korupce. Mezi povinnosti vedoucích zaměstnanců patří seznamování podřízených s možnými korupčními riziky v rámci jejich práce.

Odpovědnost: všichni vedoucí zaměstnanci
Termín: průběžně
Termín hodnocení: k 31. 12. 2023 jako podklad pro roční hodnocení

1.2. Etický kodex

Dne 01. 08. 2014 byl pod č. j. 50Spr 462/2014 vydán Etický kodex zaměstnanců Okresního soudu v Ústí nad Orlicí. Etický kodex stanovuje chování a povinnosti zaměstnanců a soudců, které nevyplývají ze zákona či vnitřních předpisů. Definuje a propaguje čestné a etické jednání a definuje jednání nežádoucí, upravuje postup a povinnosti zaměstnanců a soudců v oblasti výskytu korupce či podezření na korupční jednání. Současně upravuje postup při porušení Etického kodexu. Etický kodex zaměstnanci znají, rozumí mu a respektují jej. Vystaven je na intranetu soudu.

Odpovědnost: všichni vedoucí zaměstnanci
Termín: průběžně
Termín hodnocení: k 31. 12. 2023 jako podklad pro roční hodnocení

1.3. Vzdělávání zaměstnanců

Vzdělávání zaměstnanců v protikorupční problematice je zaměřeno na význam ochrany majetku státu, na vysvětlování obsahu etického kodexu, na zvyšování schopnosti rozpoznat korupci, na zvyšování povědomí o ochraně zaměstnanců, kteří oznámili podezření na korupci, na postupy v případech potvrzení korupčního jednání. Soudci a zaměstnanci jsou ihned po nástupu k soudu seznámeni s kodexem, což potvrzují svým podpisem.

Odpovědnost: předseda okresního soudu, ředitel správy soudu
Termín: průběžně
Termín hodnocení: k 31. 12. 2023 jako podklad pro roční hodnocení

1.4. Systém pro oznámení podezření na korupci

Je vytvořen systém pro oznámení podezření na korupci. Tento systém umožňuje oznámení podezření na korupci zaměstnanců i veřejnosti. Postup pro oznámení ze strany zaměstnanců je obecně upraven Etickým kodexem. Je zřízena protikorupční linka, na které lze podezření na korupční jednání oznámit. Pro přijímání oznámení nutno využívat všech komunikačních kanálů, snadno dostupných, s ochranou důvěrnosti a totožnosti oznamovatele. Anonymní oznámení je možné přijímat na protikorupční lince Okresního soudu v Ústí nad Orlicí **465 567 102** nebo e-mailové adrese korupce@osoud.uno.justice.cz.

Oznámení by mělo obsahovat identifikaci podezřelých z korupčního jednání, podrobný popis možného korupčního jednání, konkrétní důkazy o možném korupčním jednání, případný požadavek na zachování anonymity oznamovatele.

1.5. Ochrana oznamovatelů

Ochrana oznamovatelů spočívá v nastavení postupů a pravidel, které zajistí podporu a ochranu osobám, upozorňujícím v dobré víře na možné korupční jednání. Správně nastavený systém oznamovacích mechanismů napomáhá zabránit nekalému jednání, předchází problémům a posiluje etiku a kulturu uvnitř organizace. Součástí ochrany oznamovatelů je zabezpečení neustranného posuzování jakéhokoliv jednání vůči zaměstnanci, které lze považovat za hrozbu, diskriminaci nebo represii za to, že podal oznámení o podezření na uskutečnění korupčního jednání. Ochranu je třeba poskytnout i zaměstnanci, u kterého se v rámci posouzení neprokáže pochybení.

Odpovědnost: všichni vedoucí zaměstnanci v rozsahu své kompetence

Termín: k 31. 12. 2023 jako podklad pro roční hodnocení

2. TRANSPARENTNOST

Cíl: Odrazovat od korupčního jednání prostřednictvím zvyšování pravděpodobnosti odhalení.

Transparentnost umožňuje veřejnou kontrolu hospodaření státu jak zaměstnanci, tak veřejností. Zároveň zvyšuje pravděpodobnost odhalení korupce a tím odrazuje od korupčního jednání.

2.1. Zveřejňování informací o veřejných prostředcích

Transparentní postupy a zpřístupňování informací o nakládání s veřejnými prostředky zaměstnancům a další veřejnosti, zveřejňování informací centrálně, ve formátu umožňujícím jejich jednoduché zpracování. Zveřejňování je prováděno průběžně v souladu s platnou legislativou a v rozsahu daném vnitřním resortním předpisem.

Zveřejňování zahrnuje:

1. Informace o rozpočtu

Informace o hospodaření s veřejnými prostředky jsou vkládány na portál státní pokladny (Rozpočtové a účetní informace z Integrovaného systému Státní pokladna).

<http://monitor.statnipokladna.cz>

2. Informace o veřejných zakázkách

Zveřejňování se provádí v souladu se zákonem č. 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek a Instrukce MSp o zadávání veřejných zakázek v resortu MSp.

<http://nen.nipez.cz>

3. Informace vztahující se k nakládání s majetkem státu

Při nakládání s majetkem státu je postupováno dle zákona č. 219/2000 Sb., o majetku České republiky a jejím vystupování v právních vztazích, a dle Instrukce MSp, o způsobech a podmínkách hospodaření s majetkem státu.

Informace jsou zveřejňovány na stránkách oficiálního informačního systému „Centrální adresa“ a v databázi CRAB (Centrální registr administrativních budov).

<http://www.centralniadresa.cz>

<http://crab.uzsvm.cz/>

4. Informace o uzavřených smlouvách vč. dodatků a dodavatelských faktur

Informace jsou zveřejňovány na webových stránkách MSp v sekci „Otevřená data MSp“ v souladu s Instrukcí MSp o zveřejňování informací na webových stránkách Otevřená data MSp.

<http://data.justice.cz/SitePages/Soudy.aspx>

Smlouvy s hodnotou vyšší jak 50 000 Kč bez daně z přidané hodnoty jsou povinně dle zákona č. 340/2015 Sb., vykládány do Registru smluv.

<https://smlouvy.gov.cz>

Odpovědnost: ředitel správy soudu
Termín: průběžně
Termín hodnocení: k 31. 12. 2023 jako podklad pro roční hodnocení

2.2. Zveřejňování informací o systému rozhodování

Transparentní aktivní zpřístupňování informací o struktuře a kompetencích při rozhodování soudu zaměstnancům a další veřejnosti je prováděno dle platné legislativy. Zveřejňován je Rozvrh práce soudu pro příslušný rok i za roky zpětně a povinně zveřejňované informace podle § 5 odst. 1 zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, informace o struktuře organizace a profesní životopisy funkcionářů. Tyto informace jsou dostupné na portálu justice www.justice.cz a na úřední desce soudu.

Odpovědnost: ředitel správy soudu, informatik soudu
Termín: průběžně
Termín hodnocení: k 31. 12. 2023 jako podklad pro roční hodnocení

3. ŘÍZENÍ KORUPČNÍCH RIZIK

Cíl: Nastavit účinné kontrolní mechanismy a zajistit efektivní odhalování korupčního jednání.

Aktivní řízení korupčních rizik napomáhá identifikovat oblasti se zvýšeným korupčním potenciálem, prověřovat a posilovat existenci a funkčnost kontrolních mechanismů v těchto oblastech.

3.1. Hodnocení korupčních rizik

Hodnocení korupčních rizik se provádí pravidelně, jednou ročně. Hodnocení se provádí ve všech činnostech soudu obsažených v katalogu korupčních rizik, který je součástí interního protikorupčního programu.

Hodnocení korupčních rizik obsahuje:

- identifikaci a hodnocení korupčních rizik ve všech činnostech soudu
- vytvoření mapy korupčních rizik
- přijetí opatření ke snížení pravděpodobnosti či dopadu korupčních rizik

Při hodnocení korupčního rizika je používán tento bodový systém:

Pravděpodobnost výskytu korupčního jednání

Stupeň	Pravděpodobnost výskytu
1	Téměř vyloučený, výjimečný
2	Možný, avšak nepravděpodobný
3	Možný, pravděpodobný
4	Pravděpodobný, častý
5	Téměř jistý

Dopad výskytu korupčního jednání

Stupeň	Dopad rizika
1	Prakticky žádný, bez vlivu, nevýznamné finanční ztráty
2	Málo podstatný, malé finanční ztráty
3	Podstatný, opakující se výpadky, střední finanční ztráty
4	Základní, selhání základních funkcí, velké finanční ztráty
5	Devastující, OSS není schopna plnit úkoly, které jí ukládá zákon a pro které byla zřízena, obrovské finanční ztráty

Odpovědnost: předseda okresního soudu, ředitel správy

Termín hodnocení: k 31. 12. 2023 jako podklad pro roční hodnocení

3.2. Monitoring kontrolních mechanismů odhalujících korupci

Jedná se o pravidelné testování účinnosti kontrolních mechanismů pro zabránění či odhalení korupčního jednání. Tento proces je součástí řídicí činnosti vedoucích zaměstnanců na všech úrovních řízení.

Odpovědnost: předseda okresního soudu, ředitel správy soudu, vedoucí oddělení

Termín: průběžně

Termín hodnocení: k 31. 12. 2023 jako podklad pro roční hodnocení

3.3. Prošetřování rizikových oblastí

Pravidelné prošetřování oblastí, v nichž je riziko korupce hodnoceno jako významné. Cílem je identifikovat a vyhodnotit skutečnosti nasvědčující výskytu korupčního jednání.

Odpovědnost: předseda okresního soudu, ředitel správy soudu
Termín: průběžně
Termín hodnocení: k 31. 12. 2023 jako podklad pro roční hodnocení

4. POSTUPY PŘI PODEZŘENÍ NA KORUPCI

Cíl: Minimalizovat ztráty způsobené korupčním jednáním a zabránit opakování obdobného korupčního scénáře.

Bezodkladná reakce při podezření na korupční jednání zvyšuje pravděpodobnost jeho úspěšného prověření. Důkladná analýza příčin a vzniku korupčního jednání je pak zásadní pro posílení preventivních mechanismů, které sníží riziko opakování výskytu korupce.

4.1. Postupy při prošetřování podezření na korupci

Príslušní soudní funkcionáři musí bezodkladně prošetřit relevanci oznámení podezření na korupci. Oznámení při podezření na korupci soudců prověřuje předseda soudu. Oznámení při podezření na korupci zaměstnanců správy a výkonu soudu prověřuje ředitelka správy soudu. Oznámení při podezření na korupci ředitele správy soudu prověřuje předseda soudu. Oznámení při podezření na korupci předsedy okresního soudu prověřuje předseda krajského soudu nebo jím pověřená osoba.

Odpovědnost: osoby určené k prošetření oznámení při podezření na korupci
Termín: trvale
Termín hodnocení: k 31. 12. 2023 jako podklad pro roční hodnocení

4.2. Následná opatření

Implementace opatření, která omezí opakování korupčního jednání či zajistí jeho včasné odhalení v budoucnu. Nápravná opatření se uskutečňují ve třech rovinách, tj. v úpravě vnitřních procesů, v disciplinárních opatřeních a v řešení vzniklých škod.

Odpovědnost: předseda okresního soudu, ředitel správy
Termín: průběžně
Termín hodnocení: k 31. 12. 2023 jako podklad pro roční hodnocení

5. VYHODNOCOVÁNÍ INTERNÍHO KORUPČNÍHO PROGRAMU

Cíl: Zdokonalovat interní protikorupční program a umožnit koordinaci protikorupčních aktivit napříč rezorty.

5.1. Shromáždění údajů a vyhodnocení interního protikorupčního programu jednotlivými organizačními celky

Spočívá ve vyhodnocování účinnosti jeho jednotlivých částí, v situaci úseku definovaných obecných i korupčních rizik, v účinnosti a dodržování definovaných protikorupčních opatření.

Cílem je především odstranit či omezit předpoklady pro korupci, sledovat úkoly vyplývající z usnesení vlády v oblasti strategie boje proti korupci a zabezpečit jejich rozpracování.

Odpovědnost: předseda okresního soudu, ředitel správy soudu

Termín: do 15. 1. 2024 podle stavu k 31. 12. 2023 jako podklad pro zprávu o hodnocení a aktualizaci IPP

5.2.Zprávy o interním protikorupčním programu

Obsahem zprávy je stav působení protikorupčních nástrojů, plán nápravných opatření, systém a rozsah realizovaných školení, mapa korupčních rizik, počet identifikovaných podezření na korupci a výsledek jejich prověření, zhodnocení účinnosti celého protikorupčního programu.

Odpovědnost: předseda okresního soudu, ředitel správy soudu

Termín: do 31. 3. 2024

5.3.Aktualizace interního protikorupčního programu

Na základě zprávy o interním protikorupčním programu a po kontrole souladu s aktuálním IPP bude aktualizován IPP a jeho aktuální znění bude zveřejněno na internetových stránkách soudu. Aktuální znění Katalogu korupčních rizik bude zveřejněno pouze na intranetových stránkách okresního soudu.

Odpovědnost: předseda okresního soudu, ředitel správy soudu, informatik soudu

Termín: do 30. 6. 2024

C. Závěr

IPP je účinný dnem podpisu předsedy soudu a je v plném rozsahu závazný pro všechny soudce a zaměstnance Okresního soudu v Ústí nad Orlicí. Soudci a zaměstnanci jsou povinni v plném rozsahu respektovat a řídit se jím, přičemž se nezbavují povinnosti dodržovat i ostatní ustanovení obecně platných právních předpisů.

v Ústí nad Orlicí dne 30. 6. 2022

JUDr. Richard Ander
předseda okresního soudu

Příloha č. 1: Katalog korupčních rizik

Smyslem katalogu korupčních rizik je identifikovat oblasti současného systému, ve kterých hrozí nebezpečí výskytu korupčního jednání, popsat tato korupční rizika a v návaznosti na jejich významnost pak v další činnosti Okresního soudu v Ústí nad Orlicí přijímat taková opatření, jež by vedla k minimalizaci těchto korupčních rizik, případně k eliminaci korupčního prostředí.

Riziko znamená nebezpečí vzniku události, která může negativně ovlivnit dosažení cílů subjektu

Pravděpodobnost rizika je možnost vzniku události v budoucnu

Dopad rizika je možno chápat jako následek vzniklé události ovlivňující negativně dosažení cílů subjektu

Pravděpodobnost i dopad byly hodnoceny v pětibodových kvalitativních škálách:

Pravděpodobnost výskytu jevu

- 1 – Téměř vyloučený, výjimečný
- 2 – Možný, nepravděpodobný
- 3 – Možný, pravděpodobný
- 4 – Pravděpodobný, častý
- 5 – Téměř jisté

Míra dopadu jevu na chod OSS

- 1- Prakticky žádný, bez vlivu, nevýznamné finanční ztráty
- 2 - Málo podstatné, malé finanční ztráty
- 3 - Podstatný, opakující se výpadky, střední finanční ztráty
- 4 - Zásadní, selhání základních funkcí, velké finanční ztráty
- 5 - Devastující, organizace není schopna plnit úkoly, které jí ukládá zákon a pro které byla zřízena, obrovské finanční ztráty

Součinem těchto hodnot pak vznikne významnost (míra) rizika **V**:

V v rozmezí hodnot:	Popis
16 - 25	velké riziko, nutno bezprostředně realizovat opatření snižující riziko na přijatelnou úroveň
10 – 15	střední riziko, nutno realizovat opatření ke snížení rizika
4 – 9	malé riziko, práce se zvýšenou pozorností (školení, režimová opatření atd.)
0 – 3	triviální riziko, nejsou vyžadována žádná opatření